БР. 324 СОЛУН, НЕДЕЉА 24 ЈУНИ 1918 ГОД. ГОДИНА II.

БРОЈ 15 ЛЕПТА

»Народ« излази сваког дана по подне.

Штампарија се налази у улици Коломбо број 6.

Власник КРСТА Ђ. МИЉЕТИЋ

НАРОД

БРОЈ 15 ЛЕПТА

Рукописи се не враћају.

Огласи и белешке наплаћују се по погодби.

Редакција је у улици Коломбо број 6.

www.nb.rs

РЕКОНСТРУКЦИЈА НАШЕ КЊИЖЕВНОСТИ

(ненаслоњене општих напомена)

II.

Јер питање о реконструкцији наше књижевности, ако се правилно схвати, не интересује само нас, но морају интересовати и наше савезнике, управо морамо их ми заинтересовати. У многом погледу наша књижевност нема да се реконструише, но управо н о в о да се конструише.

У првом реду она је затом избачена са свим дефинитивно из сфере оних утицаја под којима је пре рата тако много била и под којима је и сад оним делом који трпи утицај окупаторских власти, не сме се предвидети, није само материјални но и морални и духовни, утицај на менталитет знатног дела наше садашње и будуће генерације. Пре рата ми смо једва и тек стали имати утицаја француског литерарног духа. Представника енглеског литерарног утицаја једва смо имали једног два. Американска литература може се рећи није за нас ни постојала! Талијанска модерна била је у далекој позадини. А треба ли истицати и наглашавати да све наше главне будуће литерарне везе могу и морају бити само са тим странама?

При овом није само питање шта ћемо ми од наших савезника примити но и шта ћемо ми њима дати; и како ћемо им то дати? Треба ли и даље остати да, на пример, наше народне песме преводи и публикује на француском, или енглеском, или талијанском како ко стигне; да ни једно крупније литерарно име у савезничким земљама није везано за тај посао, којим се некад бавио један Гете, или Мериме и др. За што је »Горски Вијенац« морао да изађе у рђавом, у место у добром француском преводу? За што ће се то исто десити, или се може десити и са енглеским преводом, и са талијанским? За што се на свима тим језицима пишу о нама слабе, рђаве, нетачне књиге?

Зар није очевидно да би све то боље ишло, да има некога који би сву своју бригу поклонио организацији тога рада за нас код страних пријатеља, и за стране пријатеље код нас? Видели смо и видимо из дана у дан огромне растећи успех код страница наше југо-словенске п о л и т и ч к е организације. Није ли могућа код њих, са истим изгледима на успех, и и наша југо-словенска к њ и ж е в н а организација? И не само да је могућа код толико увећаног њиног интереса за нас, но је и императивно потребна. Но као и она политичка, и ова књижевна, ради пуног успеха, мора имати за собом значај и карактер државни и национални, мора ући у п р о г р а м наше државе, наше државне политике; она мора бити достојно заступљена у нашој државној политици.

Тек после свог хоћемо да истакнемо један већ додирнути моменат, који је за реконструкцију наше књижевности од велике важности; а то је поновно стварање наше школске књижевности. У једном енглеском часопису нашли смо недавно више лепих мисли ка овој теми, те се нећемо трудити да их сами измишљамо и формулишемо за нашу сврху. Чудо је само да се и код великих народа државна важност књижевне прозводње, нарочито школске књижевности још увек не схвата достојно. Ево неколико цитата: »Мало има већих доброчинстава која се могу дати човечанству но што је добра школска књига; а таке су књиге ретке. Њина продукција остављена је трговачким предузећима, и оне су обично дело педагога без маште.—Министарство Просвете троши милијоне годишње на зграде и грађевине; тек недавно нашло се пута да потроши неку ситницу на учитеље. Но стварање школских књига још је много важније. Никаквим напором не можемо се надати да снабдемо десетине хиљада школа само са инспирисаним учитељима Али у нашој је власти да дамо инспирисане књиге у руке сваком учитељу.« Сви знамо како је код нас у том погледу стојало и пре рата, а како је тек сад!

Међу тим у наше будуће школске књиге има да уђе један са свим нови, велики, и необични свет идеја. Да само нешто наговестимо! Од уског локалног и покрајинског хоризонта српског, хрватског, словеначког ми смо на путу у велики хоризонт југо-словенски; од малог од свуда стешњеног народа ми идемо да будемо чланови велике светске Лиге Народа. Још тако рећи јуче нисмо у Југо-Славији видели друго до сан. Сад већ свим силама радимо на њеном остварењу и од њеног остварења видимо да зависи наша даља егзистенција. Још јуче тако рећи нисмо били дорасли, због ситних обзира и интереса, за малу Лигу Балканских Народа; данас већ увлаче нас велики у Светску Лигу. Место »вековне мржње« и »столетне борбе« ми данас у друштву великих спремамо се за векове мира и хармоније. Место вечитог поклича о независности народа, ми се привикавамо геслу о међусобној зависности народа. Овај рат је најгрознији пример у људској историји до чега доводи вештачки храњена и проповедана мржња међу народима и тежња једних да овладају другима. Национализам постао је одвратно опасан када се одвојио од свих интернационалних веза и обзира. Тај нови широко хумани дух мораће наћи места и у нашој великој и малој књижевности, јер он има да буде духовни насушни хлеб свих будућих наших генерација. Споменуо сам случајно »Горски Вијенац« Како ме је сад немило заболео он са свом филозофијом и мудрошћу својом; вечно тај проблем »истраге«, уништења место стварања; вечно то преврење и исписање свега што је друкчије него ми. Како много има да се одабира, ради, ствара, или бар само смисли и припреми за велику будућност којој смо на прагу! Од чисто практичних питања штампања и прештампавања, до са свим великог питања уметничке креације и њеног омогућења, њеног приказивања свету — све то треба да постане једна велика наша брига. Од тога колико пажње поклонимо питању о реконструкцији наше књижевности зависи к а к в у ћемо је стварно имати, и не само њу но све што је с њом у вези, а што је свугде у свету круна духовног живота једне нације.

Dr. Св. Ст.

ЈЕДАН ИНЦИДЕНТ

—:—

Лондон. — Кад је Керенски, дошавши на конференцију радничке странке у Лондону, свршио свој говор, устао је један делегат и затражио објашњење у чије име учествује Керенски на конференцији, додавши, да ако се прима Керенски на конференцију онда нема разлога ни да се искључи холандски социјалиста Трелстра.

Председник конференције истакао је да овакво питање у присуству једне одличне личности, као што је Керенски, није само увреда већ прави атентат.

Настала је затим велика ларма и најзад је изгласана скоро једногласна одлука, да се сви смутљивци нагнају, да се удале са конференције.

КРИЗА У АУСТРИЈИ

—:—

Цирих. — Из Беча: цар Карло је до сада примио у аудијенцију представнике с к о р о свих странака. Криза је веома тешка, сада тежа, него икада, пошто су немачке националистичке странке одлучиле, како су већ саопштиле Сајдлеру, да хоће да он остане на влади; иначе ако се он п о в у ч е, немачке ће странке повући из тога консеквенце.

МРЕТИ ЗА СЛОБОДУ

Рим. — Ратни дописник »Пополо д'Италиа« Гвидо Подрека шаље допис своме листу о једној заклетви нових чешко словачких трупа на подножју брда између Астико и Бренте.

»Враћају се велики дани Мацинијева доба — пише дописник. Појављују се опет наши оци, изгнанници у Пјемонту, и ступају као добровољци у редове и заклињу се. И они су такође знали добро да им Аустрија, кад би их ухватила, не би опростила велеиздају.

Чета се постројава у каре. Долази капетан, представник ч е ш к о словачке владе. Пре заклетве капетан одржа овај говор: Војници моје отаџбине! Ви сте хтели од своје воље да ступите под славне заставе италијанске војске, раме уз раме наших Савезника.

Ви знате какве нас опасности и какав свршетак чека. Ако се код кога од вас породи сумња и оклевање, ако се који покајао због овог учињеног корака, има још времена да иступи. Ја му гарантујем, да

ФЕЉТОН

А. КУПРИН:

МУЧЕНИК МОДЕ

1

— Шта? Ви говорите, да су потребни узроци? А зар ви мислите, да скетинг-ринг није узрок?

— Дозволите, дозволите, поштовани... Ми се нисмо разумели. У закону је јасно указано пет узрока, који повлаче за собом развод. Тачка прва: неизвесно отсуство једног од супруга. Чини ми се, да се не слажете с тиме?

— Изравно не. Ја се и жена нисмо растајали од дана свадбе.

— Добро. Даље. Неспособност једног од супруга у брачном животу.

— Како то? Имам четворо деце — три дечака и једну девојчицу. Прекрасна дечица, могу да вам кажем.

— Врло ми је мило. Затим: лудило, заразна болест, политичка смрт...

— Не, не, све је у потпуном реду...

— И напослетку: јаван доказ прељубе с једне стране. Слажете ли се?

— Ни најмање. Дај Боже, да свако живи, као ми. Та, то су све глупости. Главно — скетинг-ринг.

— Извините, не разумем.

— И сам видим, да не разумете. Само ме немојте прекидати, све ћу по реду приповедати, иначе ћете ме сасвим збунити вашим јуристичким лукавством.

— С пажњом слушам.

— Дакле, ево. Одакле да почнем?... Ожењен сам, видите ли, има петнаест година. Имам имање, не сувише велико, но може се рећи, прилично. Тргујем на велико памуком, петролејом и угљем. Моји пароброди са два димњака, плове по Волги, ја сам члан управе и тако даље. Може се живити. Имам имање на Криму и хиљаду и по десетина земље у Пензској губернији. Нетреба гњавити Бога, на посао се не жалим.

— Шта треба ваше? Дај Боже сваком.

— И с фамилијом нисам незадовољан. Деца... фу, фу, фу, не примећујем... расту, весела, здрава, као јабучице. Жена — лепотица, прва врста, помоћница у пословима, изванредна мати, одлична супруга, најморалнијих правила.

— Дивно! Па кога ђаво ла, извините за израз, мислите о разводу?

— Та причекајте, причекајте. Баш жена и јесте узрок. Разумете ли... примакните ухо... има слабост:

— Ај, ај. ај! Каква жалост... Зар је заиста наследна?

— Дозволите, о чему ви говорите?

— Па, о тој несрећној слабости. Пиће?

— Ах, Боже. Шта ви говорите! Није то. Видите ли: она је жена од моде. И то није само слабост, него и болест... Кад би ви само знали, шта сам, ја великомученик претрпио од ње! Не, захваљујем... нећу воде... извините... ја ћу сам... Знам, какав је то гнусан призор, кад плаче такав, сличан мени, нилски коњ... одмах ћу се опоравити, но ево, готово је... још један-пут, молим, опростите ми.

— Кад би се она само кицошила! Био бих задовољан; коликогод хоће! И покојник Ворт и Редферн и Пакен, — све бих јој дао на располагање. То-би ми чак ласкало. У нашим је пословима жена — фирма мужа. Али не. У ње је, видите ли, било нарочито кицошење — тако рећи, на честољубивој подлози...Она хоће, па макар шта било, да има салон, и поред тога, најмодернији... Као права мадам Рекамје...

— Боже, шта све још нисмо урадили за петнаест година нашег брака! У нас је био народни салон, револуционарни салон, социјал-демократски салон, кадетски салон, націонални салон и декадентски салон. Бога ми, свега се не могу ни сетити. Било је време, кад је код нас у црвеном углу висио сељачки опанак од брезовог лика и постава сељачког одела. За време другог периода, завучем руку под кревет и мислим, до ђавола, шта би то могло бити тако тешко! Извлачим, — видим бомбу. Сећам се такође, да су нам долазили неки млади људи у плавим руским кошуљама, с косим отвором са стране и намазаним чизмама. Јели су страшну количину белог хлеба с куваном кобасицом, испијали десетак самовара чаја, (она је нарочито завела такав стил), викали један на другог као бесни и тако су преокретали речи, да управо, ништа нисам могао разумети. После тога, од једном се појавили смокинзи, цвеће у петљицама, властелински ватељци, племићске задњице, грљани и трбуси, пријатни, промукли баритони...

(Наставиће се)

www.nb.rs НАРОДНА БИБЛИОТЕКА

му се неће учинити ништа на жао. Зато о томе размислите. Хоћете ли остати у чешко словачкој војсци, која се бори под италијанским заставама?

Један једнодушни, поклич: Хоћемо!

Затим капетан чита формулу заклетве, коју реч по реч, једногласно понављају Чехо-Словаци и завршују са »На здар.« Затим тихо па све гласније, величанствено хармонично диже се из војске глас домовине, дивна чешка химна. »Г'де домов мој?«

Химна се разлеже зеленим пољем, неком дубоком и чежњивом потом и диже се ка горском венцу до топова где ће за неки дан узаћи јаки певачи, да је понове пред мрским непријатељем.

Једна интимна ганутост обузима све присутне, последње се ноте губе у кругу наде и вере.«

РУСКА ФЛОТА

—:—

Париз. — Из Москве: Комесар за спољне послове Чичерин изјавио је, да је један део руске црноморске флоте ушао у Севастопољ. Други део је бачен у ваздух.

Дневне Вести

—:—

ДОПУТОВАО

Министар војни, ђенерал г. Михаило Рашић допутовао је са Крфа у Солун.

ПЛАН СОЛУНА

Г. Адосидес, гувернер Солуна позвао је уреднике свих овд. листова да их упозна са новим планом Солуна.

ПОЗИВ ДОБРИМ ЉУДИМА

Друштво за Заштиту Деце упућује овај позив:

Међу нашим људима има их доста који немају никога, или немају потребе да коме шаљу помоћ.

У Србији је и сувише беде и сиротиње, а најтежа сиротиња су деца. Многа деца немају довољно хране, ни одела ни неге. Многа не могу да иду у школу, јер не могу да плате школарину. Због тога је Друштво за заштиту деце ставило на расположење Српском Црвеном Крсту суму од 20.000 драхми, да преко школских управа у Србији преда као прву помоћ оној деци, која су најоскуднија.

Кад би сваки од наших људи, који никоме не шаљу, одвојио бар по 10 драхми месечно и наменио једном детету у Србији, скупило би се толико, да би се помогло хиљадама српске деце.

Позивамо све те добре људе, да преко Друштва за заштиту деце у Солуну; његових поверника или секције друштва у Крфу — шаљу суму коју хоће и могу, једном детету које изберу или у опште једном детету у Србији.

На тај начин, даћемо помоћ и даде нашим малим сиротанима, да их њихови будни стражари и браниоци нису заборавили, да увек мисле на њих.

ОПЕРА У СОЛУНУ

Данас по подне: »Риголето« од Вердија; у вече: »Кавалерија Рустикана« од Маскањи, и »Пајаћи« од Леонкавало.

ИТАЛИЈАНСКИ ФРОНТ

—:—

Рим. — Борба, која се од неколико дана развија на доњој Пјави, вема је карактеристична, с обзиром на мочарне и каналима испресецан терен, на коме се борба развија. Бобе се воде у разним правцима: према Кисева Нуова, у правцу југоистока; од мостобрана Капо Силе ка Понте Кортелацо. Местимичне су борбе врло огорчене. Аустријанци су употребили све свеже трупе, расејавши их по целом фронту и у свима правцима.

ИЗ РУСИЈЕ

—:—

Петроград. — »Биржевија Вједомости« публикује један интервју са Грушевом, директором петроградске Комуне у погледу Чехо Словака. »Споразум је тражио — каже Грушев — слободан пролаз Чехо Словака, а Немачка је тражила, да јој их предамо као ратне заробљенике.

Ми смо били између чекића и наковња и нисмо знали шта да радимо,' али Чехо Словаци су се сами извукли из неприлике. Они су потпомогли највеће непријатеље Совјета, и ми смо стога морали поћи против Чехо-Словака.«

ШВЕДСКИ СОЦИЈАЛИСТИ

—:—

Лондон. — Шведски социјалистички вођа Брантинг који је пре неколико дана стигао у Лондон да присуствује конференцији енглеских радника, био је интервјуисан од Рајтерове агенције. Брантинг је изјавио: У Шведској је све већи осећај симпатије за Савезнике. У почетку рата немачка је пропаганда имала свог утицаја на шведски народ. Али су се осећаји према Немачкој охладнели услед догађаја у Финској. Из резултата немачког уплива у Финској увидели смо шта значе немачка обећања.

Брантинг је изразио уверење, да ће Шведска очувати неутралност, али је са одушевљењем говорио о трговачким односима, који постоје између Енглеске и његове земље. Док су Шведјани били противни трговачком рату против ма којег народа, они одобравају садашњи трговачки уговор и олакшице, које он пружа трговини.

АМЕРИЧАНИ У ИТАЛИЈИ

—:—

Рим. — У Италију је стигао један велики одред америчких војних болница. Италијански министар за пропаганду Галенга отишао је да им у име италијанске владе изручи поздрав. С њиме су отишле све месне војне и грађанске власти, америчка колонија и председник италијанског Црвеног Крста.

При доласку сакупила се маса света да их дочека.

На смотри су учествовала и француско-енглеска одељења. Путем од станице до касарне, која је удаљена око пет километара, америчке су трупе биле обасипане цвећем. У Касарни је Галенга на енглеском језику држао говор, који је бурно поздрављен од америчких војника.

ПРОСЛАВА У РИМУ

—:—

Рим. — На дан америчког народног празника у Риму су биле велике манифестације у част Сједињених Држава. Манифестације су надмашиле сва очекивања. Учествовало је преко 100.000 душа са стотинама застава свих месних корпорација без разлике странака.

Говорили су председник римске општине, министар Бисолати, као представник владе, сенатор Руфини; сенатор Катила у име Америчке владе.

Затим је поворка, предвођена од италијанских и америчких инвалида, прошла улицом Националe, која је била сва окићена заставама, до америчке амбасаде, где је Барцилај, у име народа, предао амбасадору следећу резолуцију: Из Рима, влада и народ на годишњицу америчког препорода шаљу племенитој нацији и њеном Великом Шефу, браниоцима слободе, знаке дивљења и признања целе Италије.

У свим осталим италијанским варошима биле су такође велике манифестације у част Америке.

ПОДАТЦИ О ЖЕТВИ

—:—

Лондон. — Министар пољопривреде публикује следеће цифре о жетви жита за 1918 годину. Целокупна жетва жита у Канади, у Сједињеним Државама и Индија и у Тунису пење се на 873,185.000 квинтала. Целокупна жетва жита у истим земљама у 1917 години била је 680.366.000 квинтала, а жетва ражи у Канади и Сједињеним Државама у 1918 год. пење се на 43.366.000 квин., а у 1917 год. била је 32.000.000 квин.

Целокупна количина зоби у Канади, Сједињеним Државама и Тунису у 1918 биће 133.160.000 квин. а у 1917 години била је квин. 116.690.000. Целокупна жетва јечма биће у 1918 години 579.827.000 квин., а у 1917 год. била је 576.000.000 квин.

САОПШТЕЊА

—:—

Данило Крајиновић благ. покрет. арт. радионице бр. п. 414 моли сваког, ко би ма шта знао о ниже именованим војницима, да га извести како би им могао послати карте, које је за њих из Србије добио:

Драгомир (без презимена) фотографија породице, потписана је Дана Љупко и Лаза из Чачка или Шапца (жиг нејасан).

Димитријевић Аранђел, карту од Станише Маринковић из Паланке.

Турковић Радован из Јагодине од мајке Василије.

Живановић Драгољуб из Добро-дола, био је интерниран у Аустрији и као неспособан преко Швајцарске враћен, тражи га мајка Милојка.

Јањић Радисав из Придорице, служио у коњици, тражи га жена Живана.

Јовановић Милета, артиљер. наред. из Осипаонице, карта од жене Милице.

Јошковић Тоша, био поднаред. коњич. батер. из околине Зајечара, тражи га Десанка Андрејевић из Водица.

Марковић Милоје столар из Рипња, од брата Мил. Марковића, заробљеника из Браунау Чешка.

НЕМАЧКЕ ЛАЖИ

—:—

Париз. — Немци стално покушавају да оперу са себе ђагу, што су погазили Белгију.

Они сада износе претекст, да су Французи имали три дивизије у пределу Ирсон Вервен и да су за то они поверовали да се Французи спремају да повреде белгијску неутралност.

Међутим три француске дивизије биле су резервне трупе одређене да бране пут ка Оази.

И против свих француских и против белгиских трупа Немци су послали 13 корпуса не рачунајући оне, који су долазили преко Луксембурга.

ЗВАНИЧНИ ИЗВЕШТАЈИ

ФРАНЦУСКИ КОМУНИКЕ

У Шампањи су француска одељења продрла у непријатељске линије и задобила заробљеника

Више непријатељевих испада у шуми Шом, на америчком сектору Флире и у Вогезима потпуно је пропало.

23 сата. — Западно од Шато Тијери Французи су нешто напредовали у пределу коте 20 и задобили 30 заробљеника.

ИТАЛИЈАНСКИ КОМУНИКЕ

На доњој Пјави наше трупе настављају притисак на непријатеља. Јуче, пошто смо поново сломили огорчену непријатељеву одбрану, задобили смо још терена, дошавши до десног брега поте Пјаве.

Задобили смо преко 400 заробљеника од којих 6 официра.

Један нови јак непријатељев офензивни покушај више на север у правцу Кисеза Нуова задржан је после живе борбе. Нови и жестоки непријатељски напади на наше позиције на вратима Салтона, па Корноне пропали су.

Наша је авијатика била врло активна бомбардујући трупе и главне непријатељске центре с ову стране Доње Пјаве.

Оборена су два непријатељска аероплана.

НАЈНОВИЈЕ ВЕСТИ

Цирих. — У Петрограду се шири раднички покрет против большевика. Организација броји већ 100.000 радника у самом Петрограду.

Копенхаген. — У Русији је ситуација очајна и очекује се од часа на час пад большевичког режима. У Петрограду је такова нервоза, да црвене гарде стално патролирају ноћу улицама. Нова сибирска влада одбија да снабдева Русију житом, ако Љењин остане на власти. Сваки дан умре на стотине душа од глади.

Штокхолм. — Један део пољске легије придружио се украјинским сељацима и с њима се заједно борио четири дана у округу Каневу против Немаца, који су били принуђени да траже појачања. Сељаци су једног дана убили 47 Немаца а код Демидева су запленили топова и митраљеза.

Берн. — Бечки листови јављају да је Троцка издао наредбу војсци и флоти, у којој каже: Пошто се приметило да официри неће да се боре против Чехо-Словака, влада совјета неће даље трпети неиспуњавање војничких дужности, већ ће сваког кривца најдраконскије казнити. То нека је прва и последња опомена.

Париз. — Керенски ће у току идућих дана путовати у Рим.

Париз. — Војвода Мекленбуршки, према немачким вестима, биће скоро проглашен за краља Финске.

Берн. — Маршал Лудендорф скоро ће отпутовати у Беч у нарочитој мисији.

Рим. — Дени Кошен, који је сада у Риму, посетио је Папу.

Париз. — »Ом Либре« јавља, да су Немци груписали своје резерве дуж целе жељезничке пруге у јужној Белгији и у северној Француској. Морамо очекивати нови напад у току јула као и поново предузимање офензиве на италијанском фронту.

Париз. — Гватемала, Аргентина и Салвадор прослављаће у будуће 14 јуни као народни празник.

Цирих. — Јерменски централни комитет у Тифлису саопштава, да су Турци одлучили да наставе рат са Турском. Транскавкаске жељезничке пруге налазе се под надзором Немаца.

Јерменске су јединице потукле до ногу Турке. Доцњујући своје успехе оне гоне непријатеља према граници.

Париз. — У току прошле ноћи извршено је много авијатичарских напада на Денкерк. Ни једна бомба није пала на варош. Један немачки апарат оборили смо.

Њујорк. — Вилзон је на Вашингтоновом гробу говорио и изјавио између осталог: »Борба ангажована између две групе, може имати само дефинитиван свршетак, а никако да се заврши компромисом«.

Солун. — За прошла 24 сата непријатељ је избацио на варош 3 гранате и на периферију 145 граната. Жртава нема. Две куће оштећене

СРПСКИ ЗВАНИЧАН ИЗВЕШТАЈ

Успешно ометано непријатељу утврђивање на више тачака фронта. У области Сокола протерали смо једну непријатељску патролу, која је покушала, да се приближи нашим рововима.

СОЛУНСКИ ФРОНТ

У Албанији после врло живе борбе јужно од Деволи, заузели смо доминирајуће положаје, на које су се Аустријанци били повукли и утврдили, после наше последње офензиве у овоме крају.

На фронту Хум — Бевјелија сукоб патрола. Ми смо однели победу.

У пределу Битоља Црне и Вардара на непријатељску артиљерију смо одговорили разорним гађањем.

Савезнички су аероплани бомбардовали логоре у пределу Сереза.

МАЛИ ОГЛАСИ

Српска књижара М. Ристићијевића код Беле Куле. 1—10

Препоручује разне српске књиге и романе, разне уџбенике за изучавање страних језика, календаре, дописне карте са најновијим српским сликама, разни канцеларијски материјал и војничке дописне карте.

»Народ« прима огласе по умереној цени.